

Exam. Code : 103202

Subject Code : 1023

B.A./B.Sc. 2nd Semester

MUSIC (Instrumental)

Time Allowed—2 Hours] [Maximum Marks—50

Note :—There are **Eight** questions of equal marks.
Candidates are required to attempt any **Four** questions.

1. Write about the Indian music during Vedic period.
2. Describe :
  - (i) Samvadi and Maseetkhani Gat
  - (ii) Razakhani Gat and Bol of Mizrab.
3. What are Jhalla and Jod in instrumental music ?
4. Write life-sketch of Vidushi Annapurna Devi.
5. Write notation of Raga Bhairav.
6. Describe and write the notation of Kahrva Tala and Rupak Tala.
7. Bhai Mardana's contribution towards development of music.
8. Explain various parts of Rabab and Saranda.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।

1. ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
2. ਵਰਨਣ ਕਰੋ :
  - (i) ਸਮਵਾਦੀ ਅਤੇ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ
  - (ii) ਰਜ਼ਾਖਾਨੀਗਤ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਦੇ ਬੋਲ।
3. ਯੰਤਰ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਝੱਲਾ ਅਤੇ ਜੋਡ ਕੀ ਹਨ ?
4. ਵਿਦੁਸ਼ੀ ਅੰਨਪੂਰਨਾ ਦੇਵੀ ਦਾ ਜੀਵਨ-ਚਿੱਤਰ ਲਿਖੋ।
5. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦੀ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖੋ।
6. ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ ਅਤੇ ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦਾ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
7. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੱਸੋ।
8. ਰਬਾਬ ਅਤੇ ਸਾਰੰਦਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਆਸਾਨ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਆਵਾਜ਼ਕ ਹੈ।

1. ਵੈਦਿਕਕਾਲ ਦੀ ਅਵਧਿ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਲਿਖਿਓ।
2. ਵਰਨਣ ਕਰੋ :-
  - (i) ਸਮਵਾਦੀ ਅਤੇ ਮਸੀਤਖਾਨੀ ਗਤ
  - (ii) ਰਜ਼ਾਖਾਨੀਗਤ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਰਾਬ ਦਾ ਬੋਲ।
3. ਵਾਦ ਭੰਗੀਤ ਮੈਂ ਝਲਲਾ ਅਤੇ ਜੋਡ ਕਯਾ ਹੈ ?
4. ਵਿਦੁਸ਼ੀ ਅੰਨਪੂਰਨਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਲਿਖੋ।
5. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਦਾ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖਿਓ।
6. ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ ਅਤੇ ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦਾ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖਿਓ ਅਤੇ ਵਰਨਣ ਕੀਜਿਓ।
7. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਬਤਾਵਾ ਕਰੋ।
8. ਰਬਾਬ ਅਤੇ ਸਾਰੰਡਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੀਜਿਓ।